

WISC-V, Verbalt Forståelses Indeks og sprogforståelse

Hvad siger Verbalt Forståelses Indeks om barnets sprogforståelse?

Sproget er et vigtigt redskab, når man skal udtrykke følelser, tanker og behov, men også når man skal kommunikere i forskellige sociale sammenhæng. Sprogkunderskaber er grundlæggende for at erhverve viden og for at kunne drage konklusioner i nye situationer baseret på tidligere erhvervede kundskaber. Derfor kan børn og unge med sproglige vanskeligheder også have problemer med indlæring i andre fag end de sproglige.

Det er vigtigt at få et tydeligt billede af barnets evne til erhvervelse og sprog, så man kan tilbyde tilstrækkelig med støtte. Derfor kan det være nødvendigt at vurdere barnets evner ved hjælp af standardiserede test. I denne artikel diskuteres både muligheder og begrænsninger ved at bruge WISC-V i en kortlægning af sproglige vanskeligheder.

Hvad måler Verbalt Forståelses Indeks?

Ud over HIK præsenteres resultatet fra WISC-testningen i fem primære indeks. De primære indeks giver omfattende information om et barns præstationsniveau for hver af de vigtigste

kognitive funktioner. HIK og de primære indeks giver tilsammen vigtig information om barnets sprogforståelse i forhold til generel kognitiv evne og de andre evner. Sammenligninger mellem HIK og de enkelte indeks samt sammenligninger mellem forskellige indeks kan give information om, hvorvidt barnets sprogforståelse er en relativ svaghed eller styrke i forhold til de andre evner.

Verbalt Forståelses Indeks består af delprøverne Ligheder og Ordforråd samt to "erstatningsdelprøver": Information og Verbal ræsonnering. Ordforråd har til formål at måle ordforståelse og udtryksevne, mens Ligheder måler begrebsdannelse, kognitiv fleksibilitet, deduktiv evne og evnen til at tænke logisk og abstrakt. For at få et højt resultat skal barnet derfor have en god evne til at forstå verbal information, ræsonnere omkring sproglige begreber og være i stand til at overføre sine tanker og idéer verbalt. Verbalt Forståelses Indeks kræver også langtidshukommelse, eftersom opgaverne kræver, at barnet skal være i stand til at bruge tidligere erhvervet kundskab. Hvis et barn har adgang til et stort ordforråd, er det nemmere at tænke abstrakt, og ved hjælp af mere avancerede begreber opnår barnet en mere effektiv tankeproces.

Lave scorer i Verbalt Forståelses Indeks kan indikere sproglige vanskeligheder, et mangelfuldt ordforråd, problemer med at hente erhvervet kundskab og problemer med at udtrykke sig. Forskelle mellem delprøverne Ligheder og Ordforråd kan give information om relative styrker og svagheder. Fx indikerer højere scorer i Ligheder end i Ordforråd en stærk kapacitet for abstrakt ræsonnement og kognitiv fleksibilitet i modsætning til ren ordkundskab. Ved mistanke om sproglige vanskeligheder kan det også være

interessant at undersøge, om der foreligger en signifikant forskel mellem HIK og Visuel Kognitions Indeks (VKI). Sidstnævnte består af delprøver, der er mindst afhængige af sprogkundskaber. Derfor kan Visuel Kognitions Indeks ved visse typer af sproglige vanskeligheder repræsentere en relativ styrke. Det er dog vigtigt at tænke på, at opgaverne i dette indeks også kræver en vis verbal evne, da alle instruktioner gives mundtligt.

Begrænsninger med WISC-V

WISC-V har til formål at vurdere børn og unges generelle kognitive evne og kan give vigtig information om sproglige vanskeligheder. Men det er vigtigt at huske, at testen ikke primært er udarbejdet til at vurdere eller diagnosticere sproglige vanskeligheder. I WISC-V er der ikke noget grundlag for at vurdere grammatisk evne eller fonologiske færdigheder. Det er muligt at opnå fuld score i mange verbale opgaver uden at bruge korrekt grammatik eller at udtale ordene korrekt. Læse- og skrivevanskeligheder kan passere ubemærket, eftersom opgaverne administreres og besvares mundtligt. Derfor kan der være grund til at undersøge for dysleksi, selvom testen med WISC-V ikke giver nogen indikatorer.

Resultatet af WISC-V siger heller ikke noget om årsagerne til sproglige vanskeligheder. Fx kan der være mange årsager til problemer med ordmobilisering, fx begrænset ordforråd, ufuldstændig repræsentation af ordet (lyd og indhold) eller problemer med at finde ord i hukommelsen. Sprog er en kompleks størrelse og består af

forskellige dele, der påvirker hinanden. Derfor bør dette kortlægges mere indgående, hvis man skal finde frem til den pågældende persons styrker og begrænsninger.

Hvis der efter testning med WISC-V foreligger mistanke om sproglige vanskeligheder, bør barnets sprogkundskaber vurderes af en logopæd eller en anden fagprofessionel med viden om sproglige vanskeligheder. Test som CELF-4 og TROG-2 giver information om barnets receptive og ekspressive sprog samt grammatiske færdigheder. Det er også vigtigt at få en opfattelse af evnen til at bruge sprog i social interaktion og i hverdagssituationer. Information om det fås med vurderingsinstrumenter som fx CCC-2. Den pragmatiske profil i CELF-4 kan også give nyttig information om barnets sprog i forskellige hverdagssituationer.

Kort sagt kan det konstateres, at Verbalt Forståelses Indeks giver et billede af barnets erhvervede kundskaber og evnen til at tænke sprogligt abstrakt. For at få et mere nuanceret og dybdegående billede af barnets evne til at producere og bearbejde sprog, er det også nødvendigt at bruge andre værktøjer og undersøgelsesmetoder.